

ئەزموونی ھونەری بەھجەت یەحیا لە نزیكەو

ئامادەکردنی: د. فوئاد رەشید

بابەتەكەو جیھانبینی خۆشی دەخاتە روو، ئەمە وەك دەقیكی فەلسەفی وایە، بەلام فەلسەفەیهك لە دوو تووی زمانیکی سادەو ئاوازیکی ھێمانەو سۆزێکی گەرمی ئینسانییەو، بە كورتی ئەم كارە ھونەرییە لەگەڵ ناخ و دەروون و لە گەڵ عەقلىشمان دەدویت و دەبیتە بەشێك لە پرۆسەى ژيانسانى و جیھانبینیەكى مۆف پەرورانه .

خودى ئەم جورە ئەدگارەیه كە پیمان دەلێت (بەھجەت یەحیا) تەنھا دەنگ خۆشێك نییە، بەلكو ھونەرمەندیكە لە دیدێكى مەعریفى و مۆبیەو، روانینەكانى خۆى، پەيامى خۆى ئاراستەى مۆفەكان دەكات .

لە كۆتاییدا دەلیم، جیگای ئامازەپیدانە، سازکردنی ئەم سمینارە بۆ ھونەرمەند (بەھجەت یەحیا) لە لایەن كۆلیژەكەمانەو، ھەنگاویكى دەستپیشخەرانبوو، لە ئاست ھەرمی كوردستان، چونكە ئەو یەكەم جار بوو زانكۆ میواندارى ھونەرمەندیكى رەسەنى وەك (بەھجەت یەحیا) بكات بۆ پیشكەشكردنی روانین و ئەزموونی خۆى، نەك بۆ ئاھەنگ گێران، ئامادەبوونی كاك (بەھجەت یەحیا) یش نەك ھەر ماہەى خۆشحالیی خویندكاران و فەرمانبەرانى كۆلیژكەمان بوو، بگرە لە چەند كۆلیژێكى دیکەشەو خویندكاران ئامادەى سمینارى ناوبراوبوون و تێكرا ئامادەبوونی (بەھجەت یەحیا) لە نۆ قوتابیاندا جۆش و خرۆشێكى تاییەتى دروست كردبوو، وەك بلیی دەمێك بوو تینووی دیدارى كاك بەھجەت بوون .

ھیواى سەرکەوتن بۆ كاك (بەھجەت) دەخوازین، ئومیدەوارین زانكۆكانمان لە دیدێكى مەعریفییەو بپواننە ھونەر و ھونەرمەندی راستەقینە، لە وەرزى رۆشنیبری و كۆر و كۆبوونەو زانستیهكاندا، ئاوپ لەم لایەنە بدەنەو، نەك تەنھا لە ئاھەنگێراندا ھونەریان بیریكەویتەو .

رۆژگارێكى سەخت و دژواردا ھەولێ كاری ھونەریی داو، رۆژگارێك كاری ھونەریی رەسەن و ھەلقولای نۆ ھەناوی خەلك و خاك، رووبەرووی ھەپشەو مەترسى بوو تەو، لەسەرێكى دیکەشەو دەست نەگەیشتن بە ئامیرو كەرەستەى مۆسیقی و نەبوونی دەرفەت و شوینی شیواو بۆ كاری ھونەریی، ئەمانە جورێكى دیکە بوون لە دژواری و ئاستەنگ لەبەردەم (بەھجەت یەحیا)دا . بەلام عەشقی ھونەرو دلۆزویی و خەمخوویی بۆ ھونەری جوان و راستەقینە، ھیزی و زەبەخشی بوون بۆ بپینی ئاستەنگەكان و بەردەوامبوون لەم رێگایەدا .

لە راستیدا لەم سمینارەدا لەرێگەى بڕگەكانى بابەتەكەو، ئەو راستییە بۆ ئامادەبووان روون بوو وەك ئەزموونی ھونەریی (بەھجەت یەحیا) تەنھا حەز دەنگ خۆشیی نییە، بەلكو ئەزمونەكەى لە سەر بنەمايەكى مەعریفى و دیدێكى رووناكییرانە دامەزراو و خاوەنى ھونەریكى پەيامدارە، ئەو لە رێگەى ھونەرى گۆرانییەو و لەگەڵ ناخی مۆف دەدویت و لە دەرگای رەھەندە جیاوازەكانى ژيان دەدات، بە ھۆشەمەندییەو مامەلە لەگەڵ ھونەر دەكات و جگە لە دەربپینی ھەست و سۆز، ئەو وامان لێدەكات لە ژيان رامپین و قسە لەسەر تەمەن و زەمەن و تەنیاى و ئاسوودەى و ئەوین و ئەمەك و مان و نەمان بكەین . ھەر ئەمەشە یەكێكە لە تاییەتمەندییەكانى كارەكانى كاك (بەھجەت) .

تەنھا بۆ نمونەو وەبیرھێنانەو، دەبینین لە گۆرانى (بەتەنھا لەگەڵ دلەم)دا كە ھۆنارو و ئاوازی خۆیەتى، لە رێگەى چەند وشەیهكى سادەو لە ھەمان كاتدا فرە ماناوە، باس و بابەتى تەمەن و ئەنتۆلۆژیای مۆف دەرووژپینت و لە چەند وینەیهكى ھونەریی جیاوازدا رەھەندی كۆمەلایەتى

بەم ناوینشانەى سەرەو، لێژنەى رۆشنیبری كۆلیژى پەرورەدى بنیات لە چوارچێوەى چالاکییەكانیدا، سمیناریكى بۆ ھونەرمەند (بەھجەت یەحیا) رێكخست .

لەم سمینارەدا كاك (بەھجەت) لە دوو تەوەرەو (گشتى و تاییەتى)، بە كورتى باسى ئەدگار و روالەتەكانى ئەزموونی ھونەریی خۆيكرد .

تەوەرى یەكەم: بە شێوھەیهكى گشتى، روانینی خۆى لە بەرانبەر ھونەرى مۆسیقا و كاریگەرى و پەيوەندییەكانى بە رەھەندە جیاوازەكانى ژيانى مۆفەو خستەروو، لەم تەوەرەدا لە رێگەى ئەم ناوینشانەو بۆجوونەكانى خۆى دەبپى:

• **مۆسیقا و مێژوو:** لێژەدا ئامازەى بەوەكرد كە بەشێوھەیهك لە شێوھەكان، بە پێى ژین و ژینگە، مۆسیقا بوونیكى دێرین و لەمێژینەى لە نۆ ژيانى و دەرووبەرى مۆفدا ھەبوو .

• **مۆسیقا و ئاین:** لێژەدا ئامازەى بەوەك كە ھەموو ئاین و ئاینزاكاند، بە جورێك لە جورەكان، مۆسیقا و ئاواز ئاویتەى سروود و نزا و مەراسیمە ئاینییەكان بوو .

• **مۆسیقا لە نۆوان رۆج و جەستەدا:** لەم بڕگەیدا ئامازەى بۆ ئەوەكرد كە بوونی پەيوەندییەكى لە مێژینەى نۆوان مۆسیقا و شارستانیتی مۆف و ئامادەى ریتەم و ئاواز لە پێگە و بۆنە ئاینییەكاندا، ئەمانە بۆ خۆیان بەلگەى بەھێزن بۆ كاریگەرى مۆسیقا بەسەر رۆج و جەستەى مۆفەو، ئەو تە شارەزایانى بواری دەرووناسى قسە لەسەر مۆسیقا دەكەن وەكو رێگە ئامرازى چارەسەر كەردنى بارى دەروونی مۆف (music therapy) .

تەوەرى دووهم: بە شێوھەیهكى تاییەتى، لەم تەوەرەدا چەند ئامازەیهكى كورتى بە چۆنیتی سەرەتاكانى كاری ھونەریی خۆى كرد و لەم چوارچێوەیدا ئامازەى بۆ ئەوەكرد كە لە